

control over six main greenhouse gases: carbon dioxide (CO₂), methane (CH₄), nitrous oxide (N₂O), and three gases-precursors: carbon monoxide (CO), nitrogen oxide (NO_x), non-methane lech organic compounds (NMVOC). So formed measures :a) to prevent exceeding the recommended level of protein content in the feed (diet);b) the use of individual amino acid products;c) the use of different (specialized) diets for lactating and gestating sows; g) use of differentiated rations at different phases of growth, fattening pigs (phase feeding), and the like. This methodology has not found wide application, including of the reasons for the lack of strategy of ecologically safe pig breeding of Ukraine, in the context of regional, organizational and technological differences of sectoral development. However, it is possible that in the future (problem solving capacity growth of the pig industry with the threat of environmental degradation or strengthening international norms and requirements) these approaches will be applied in our country.

Key words: sustainable pork production, nitrogen, ammonia, phase feeding, sectoral program inventory.

УДК 636.4.084/087

ВИКОРИСТАННЯ ПРЕМІКСІВ ФІРМИ «АГРОФІД» У ВІДГОДІВЛІ СВИНЕЙ

Лимар В.О., головний технолог «Агропрайм-Холдинг»,
68600, с.Жовтневе, р-н Болградський, обл. Одеська
v.limar@agroprime.com.ua

Волощук В.М., доктор сільськогосподарських наук, член кореспондент НААН
Інститут свинарства і агропромислового виробництва НААН
36013, м.Полтава, вул. Шведська Могила, 1
pigbreeding@ukr.net

Болла Калман, керівник напряму свинарства

Ланко Ференц, спец-консультант з годівлі
компанія «Агрофід ЛТД» Угорщина

Підтереба О.І., кандидат біологічних наук
Інститут свинарства і агропромислового виробництва НААН
36013, м.Полтава, вул. Шведська Могила, 1
pigbreeding@ukr.net

Оскільки основна кількість свинопоголів 'я у господарствах призначені для відгодівлі та споживають основну масу корму, питанням годівлі, збалансованості раціонів та поживності і повноцінності комбікорму необхідно приділяти особливу увагу. Турбуючись про якість та екологічну безпеку виробленої продукції свині підприємства «Агропрайм Холдинг» споживають лише якісні корми, які не містять надлишкових кількостей мінеральних добрив та пестицидів, а приготовлені комбікорми не містять біологічно-активних стимуляторів. Для вибору оптимального рецепту комбікорму та балансуєчого преміксу було задіяно три групи однотипного поголів'я. Перша (контрольна) група отримувала комбікорм, яким кормили свиней впродовж останнього року, друга група отримувала комбікорм виготовлений за рецептом фірми «М», третя група отримувала комбікорм приготовлений за рецептами фірми «AgroFeed».

Аналіз отриманих даних показав, що середньодобовий приріст за період відгодівлі був максимальним у другій дослідній групі і становив 885 г, що було вище від показників контрольної групи на 4,3 відсотка. Конверсія корму також була найвищою і становила 2.5 к.о./кг приросту.

Період відгодівлі тварин другої дослідної групи становив 91 день і був меншим на 5 днів від контрольної групи. Найнижчим показник сумарної витрати корму був у другій дослідній групі і становив 120,1 т., що було менше на 10,5% від витрат корму у контрольній групі. Витрати корму за період проведення досліду у першій дослідній групі перевищували на 7,5% витрати корму у контрольній групі. Найкращі результати були отримані при відгодівлі свиней комбікормами виготовленими за рецептами фірми «AgroFeed». Отже для отримання максимального економічного ефекту при виробництві продукції свинарства необхідно уважно підбирати структуру раціонів та балансуєчий премікс враховуючи при цьому вартість кормових інгредієнтів, вартість балансуєчих добавок, відповідність поживності комбікорму фізіологічній потребі тварин та отриманні середньодобові прирости. Основним критерієм відповідності повинна бути лише виробнича перевірка в умовах конкретного господарства і наявної кормової бази.

Ключові слова: відгодівля, комбікорм, премікс, Агрофід, інтенсивність росту, економічний ефект.

Успішний розвиток промислового свинарства є запорукою забезпечення населення високоякісними продуктами харчування, зокрема свининою. Відомо, що основна кількість свинопоголів'я у господарствах різних форм власності та виробничої потужності призначені для відгодівлі, а отже і споживають основну масу корму [1, 2, 3]. Вартість корму у структурі собівартості свинини, залежно від розмірів господарства та технологічних підходів, становить близько 70-80 відсотків, тому питанням годівлі, збалансованості раціонів та поживності і повноцінності комбікорму необхідно приділяти особливу увагу.

Перехід на промислове ведення свинарства дозволив отримувати від однієї свиноматки до 2,4 опороси на рік, 14..15 поросят на опорос і зменшити рівень технологічного відходу до 12..14 відсотків без зниження продуктивності стада і якості виробленої продукції замість 1,8..2 опороси на рік, 9,5..11 поросят на опорос і до 20 відсотків технологічного відходу від народження до зняття з відгодівлі при традиційному веденні господарської діяльності.

Завезення високопродуктивних генотипів, створення комфортних умов утримання свиней різних технологічних груп, поліпшення умов мікроклімату, цілодобове забезпечення високоякісними кормами та чистою питною водою дозволило збільшити виробництво високоякісної свинини з меншими затратами фінансових та матеріально-технічних ресурсів, поліпшити умови праці обслуговуючого персоналу та підвищити прибутковість галузі. При налагодженні системи утримання і годівлі підвищення середньодобових приростів з 650 до 750 г зменшує потребу у комбікормі на 13%, що при щорічному споживанні 15-18 тис. тонн економія корму становитиме близько двох тисяч тонн [3].

При розробці раціонів для годівлі свиней різних технологічних груп необхідно враховувати не лише вартість 1 тонни кормосуміші та інтенсивність росту тварин, а й баланс між цими двома показниками. Оскільки корми у структурі собівартості свинини становлять більше 70 відсотків, то здешевлення вартості корму може дати позитивний економічний ефект. Але часто здешевлення 1 тонни приготовленого комбікорму не дає належного економічного ефекту, тому що прирости при цьому можуть зменшуватись, що відповідно призводить до подовження періоду відгодівлі, а отже потрібно, щоб не порушувати виробничий ритм, або знімати тварин меншою масою, або їх перетримувати, щоб вони досягли необхідних задаткових кондицій. У першому випадку буде недоотримано продукцію, у другому випадку підвищення собівартості свинини за рахунок перевитрати корму.

Враховуючи вищесказане стає зрозумілим, чому робота комплексів з виробництва продукції свинарства, у більшості випадків, відбувається з залученням техноло-

гій, преміксів та кормових добавок відомих у світі фірм, оснащення – з урахуванням останніх технологічних здобутків, комплектування стада – за рахунок високопродуктивних генотипів, а годівля – згідно сучасних нормативних вимог.

Одним із зразків сучасного підходу до формування передового підприємства по виробництву свинини є ТОВ «Агропрайм Холдинг», якому належить свинокомплекс потужністю 24 тис. голів відгодівельного поголів'я у рік розташований у Болградському районі Одеської області.

Господарство турбується про якість та екологічну безпеку виробленої продукції і тому свині споживають лише якісні корми, які не містять надлишкових кількостей мінеральних добрив та пестицидів, а приготовлені комбікорми не містять біологічно-активних стимуляторів. При виготовленні комбікормів в ТОВ «Агропрайм Холдинг» використовуються лише корми власного виробництва, вирощені у господарстві з дотриманням всіх агротехнологічних умов.

Комбікорми для свиней різних технологічних груп складаються на 96% з зернових та зернобобових культур, що вирощуються на орендованих землях. Інші компоненти кормосумішей не перевищують 4% загального обсягу кормів. Такий підхід до годівлі тварин гарантує виробництво екологічно чистого м'яса, що відповідає міжнародним стандартам безпеки харчових продуктів.

Забезпечення свинокомплексу комбікормами здійснюється власним комбікормовим цехом потужністю 40 тонн кормосумішей на добу. Для максимального забезпечення фізіологічної потреби комбікормовий цех готує кормосуміші за 6 варіантами раціонів. Надійний і однорідний розподіл інгредієнтів у комбікормах забезпечується наявністю дозаторів, подрібнювачів та змішувачів. Автоматична система керування виробництвом та подачею кормів дозволяє максимально точно витримувати добовий режим годування тварин, що забезпечує досягнення запланованої живої маси в точно визначені терміни. Для цілорічного забезпечення якісними кормами промисловий комплекс має власний елеватор виробництва фірми «BROCK» (США), який забезпечує контрольоване зберігання річного запасу зернових.

Такий підхід до забезпечення виробничого процесу дозволяє отримувати високоякісну, рентабельну продукцію, стабільні прибутки та забезпечувати нормальні умови роботи персоналу комплексу.

Сучасні високопродуктивні генотипи потребують кормів максимально збалансованих за показниками поживності та вітамінно-мінерального складу. Для вибору оптимального, у наших умовах, рецепту комбікорму та балансуєчого преміксу нами було поставлено господарський дослід у якому було задіяно три групи однотипного поголів'я.

Матеріали та методи досліджень. Дослідження проведено в умовах промислового комплексу ТОВ «Агропрайм Холдинг» потужністю 24 тис. голів у рік (рис. 1) відповідно до Міжнародних принципів Європейської конвенції про захист хребетних тварин, яких використовують для експериментів над ними та у наукових цілях [4].

Рис. 1. Свинотоварний комплекс потужністю 24 тис. голів у рік

Згідно методики постановки дослідів було сформовано три групи-аналоги, по 600 голів у кожній, за віком (77 днів від відлучення), масою (30±1,3 кг) і генотиповою приналежністю. Всі три групи одночасно знаходились на відгодівлі до маси реалізації (110 кг). Науково-господарський дослід з контрольної відгодівлі свиней на комбікормах виготовлених за рецептами та з додаванням преміксу різних фірм були проведені у лютому – травні 2016 р.

Перша (контрольна) група отримувала комбікорм, яким кормили свиней впродовж останнього року і мали досить непогані показники. Комбікорм приготовлений за рецептом «Агропрайм» з додаванням преміксу фірми «N*». Друга група (перша дослідна) отримувала комбікорм виготовлений за рецептом фірми «M» та з додаванням їх преміксу. Третя група (друга дослідна) отримувала комбікорм приготовлений за рецептами фірми «AgroFeed» та з додаванням преміксу цієї ж фірми. Годівля тварин здійснювалась із самогодівниць, вволю, доступ до корму та води був вільним цілодобово. Інші умови утримання поголів'я всіх трьох груп були аналогічними.

Досліди були проведені згідно схеми (табл. 1).

Під час проведення науково-господарського дослідів реєстрували наступні показники: середньодобовий приріст (г), добове споживання корму (кг/гол.), конверсія корму (к.о./кг приросту), тривалість досягнення маси 110 кг (днів), вартість 1 тонни комбікорму (грн.).

1. Схема науково-господарського дослідів

Показники	Групи тварин, n=600		
	Контрольна	Дослідна 1	Дослідна 2
Умови годівлі	Комбікорм за рецептом «Агропрайм» з додаванням преміксу фірми «N»	Комбікорм за рецептом фірми «M» з додаванням її преміксу	Комбікорм за рецептом фірми «AgroFeed» з додаванням її преміксу
	Годівля вволю з самогодівниць		
Умови водонапування	Свіжа вода із артезіанської свердловини з соскових напувалок		
Умови утримання	Приміщення із сандвіч-панелей, групові станки з щільною підлогою. Щоденний огляд тварин ветеринарним фахівцем.		
Мікроклімат	Автоматизована система регулювання мікроклімату зі стабільним підтриманням температури, вологості та газового складу		
Гноєвидалення	Самосплавне з гнойових ванн розміщених під станками		

Приріст живої маси реєстрували у відповідності до методики проведення науково-господарських дослідів М.А.Коваленка [5].

Результати й обговорення. Протягом дослідів всі тварини трьох груп були здоровими, технологічний відхід не перевищував одного відсотка.

Аналіз отриманих даних (табл. 2) показав, що середньодобовий приріст за період відгодівлі був максимальним у другій дослідній групі (раціон та премікс фірми «AgroFeed») і становив 885 г, що було вище від показників контрольної групи на 4,3 відсотка, в той час як тварини першої дослідної групи мали показники приросту на 1,9% менше ніж тварини контрольної групи. Конверсія корму також була найвищою

* Щоб уникнути антиреклами на порівнювані премікси та раціони ми не називаємо справжніх назв, а зазначаємо їх умовне позначення «N» та «M». За інших умов, і на іншій кормовій групі, їх раціони та премікси можуть дати кращі результати, але це можна встановити лише проведенням контрольного дослідів

і становила 2.5 к.о./кг приросту, в той час як у контрольній групі цей показник був гіршим на 12%, а найгірший показник конверсії корму був у першій дослідній групі.

2. Порівняння виробничих та економічних показників відгодівлі свиней з 30 до 110 кг за раціонами різних фірм з додаванням їх преміксів, n=600

Показники	Контроль	Дослід I	Дослід II (Агрофід)
Середньодобовий приріст, г	848	832	885
Споживання корму, кг/день	2,33	2,48	2,2
Конверсія корму, к.од./кг приросту	2,8	3	2,5
Період відгодівлі до 110 кг, днів	96	97	91
Вартість 1 т. комбікорму, грн.	5168	5012	5096
Маса комбікорму витраченого за період відгодівлі, тонн	134,2	144,3	120,1
Вартість комбікорму витраченого за період відгодівлі, тис. грн	693,6	723,2	612,0
Різниця вартості комбікорму, тис. грн. відносно контролю	-	+29,6	-81,6

Період відгодівлі тварин другої дослідної групи становив 91 день і був меншим на 5 днів від контрольної групи, а у тварин першої дослідної групи період відгодівлі був на 1 добу більше ніж у контрольній групі. Показник сумарної витрати корму за період відгодівлі тварин до маси 110 кг також був найнижчим у другій дослідній групі, тварин якої відгодовували комбікормом виготовленим за рецептом і з додаванням преміксу фірми Агрофід і становив 120,1 тонна, що було менше на 10,5% від витрат корму у контрольній групі. Витрати корму за період проведення дослідження у першій дослідній групі перевищували витрати на 7,5% витрати корму у контрольній групі.

Потрібно відмітити, що вартість однієї тонни комбікорму була самою низькою у першій дослідній групі і становила 5012 грн. за тонну, що було нижче на 156 грн. від вартості комбікорму контрольної групи і на 84 грн. менше ніж вартість комбікорму для другої контрольної групи.

Сумарна вартість комбікорму витраченого за період відгодівлі була також самою низькою у другій дослідній групі і становила 612 тис. грн., що було менше на 81,6 тис. грн. (13,3%) від вартості комбікорму витраченого для відгодівлі тварин контрольної групи. Для відгодівлі тварин першої дослідної групи було витрачено комбікорму на суму 723,2 тис. грн., що було більше від суми затрат для контрольної групи на 29,6 тис. грн. (4,3%).

Висновки. Опираючись на результати науково-господарського дослідження можна сказати, що за умов наявної кормової бази у ТОВ «Агропрайм Холдинг» найкращі результати були отримані при відгодівлі свиней комбікормами виготовленими за рецептами фірми «АгроFeed» з балансуванням до норми потреби преміксами цієї ж фірми. Наступний результат за виробничою ефективністю було отримано на комбікормах та преміксах застосовуваних у контрольній групі. Не дивлячись, що вартість 1 тонни комбікорму виготовленого для відгодівлі тварин першої дослідної групи була найнижчою, сумарно по цій групі було отримано результат найгірший у всіх відношеннях.

Перспективи подальших досліджень або рекомендації виробництву. Для отримання максимального економічного ефекту при виробництві продукції свинарства необхідно уважно підбирати структуру раціонів та балансуєчий премікс враховуючи при цьому вартість кормових інгредієнтів, вартість балансуєчих добавок, відповід-

ність поживності комбікорму фізіологічній потребі тварин та отримані середньодобові прирости. Основним критерієм відповідності повинна бути лише виробнича перевірка в умовах конкретного господарства і наявної кормової бази.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Волощук, В.М., Замикула, В.В., Березовський, М.Д. та Підтереба, О.І. 2013. *Проблемні питання щодо використання племінних ресурсів у Полтавській області*. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 4. 45-48.
2. Гегамян, Н.С., Пономарев, Н.В. и Черногоров, А.Л. 2010. *Эффективная система производства свинины*. 2-е изд. Ч.І. М.: ФГНУ «Росинформагротех». 360.
3. Гетя, А.А., Березовський, М.Д., Підтереба, О.І. та Сμισлов, С.Ю. 2011. Структура тріступінчастої селекційної піраміди залежно від продуктивності свиноматок. *Свинарство України*. 7. 13-15.
4. *European convention for the protection of vertebrate animals used for experimental and other scientific purposes*. 1986. Council of Europe, Strasbourg. 53.
5. Коваленко, Н.А. 1977. *Методика проведения физиологических балансовых исследований на свиньях*. Методики исследований по свиноводству. Харьков. 151 (83-102).

REFERENCES

1. Voloshhuk, V.M., Zamikula, V.V., Berezovs'kij, M.D. ta Pidtereba, O.I. 2013. *Problemni pitannja shhodo vikoristannja pleminnih resursiv u Poltavs'kij oblasti*. Visnik Poltavs'koї derzhavnoї agrarnoi akademii. 4. 45-48. (in Ukrainian).
2. Gegamjan, N.S., Ponomarev, N.V. i Chernogorov, A.L. 2010. *Jefferktivnaja sistema proizvodstva svininy*. 2-e izd. Ch.I. M.: FGNU «Rosinformagroteh». 360. (in Russian).
3. Getja, A.A., Berezovs'kij, M.D., Pidtereba, O.I. ta Smislov, S.Ju. 2011. *Struktura tristupinchastoi selekcijnoi piramidi zalezhno vid produktivnosti svinomatok*. *Svinarstvo Ukraini*. 7. 13-15. (in Ukrainian).
4. *European convention for the protection of vertebrate animals used for experimental and other scientific purposes*. 1986. Council of Europe, Strasbourg. 53.
5. Kovalenko, N.A. 1977. *Metodika provedenija fiziologicheskikh balansovyh issledovanij na svin'jah*. *Metodiki issledovanij po svinovodstvu*. Har'kov. 151 (83-102). (in Russian).

Лымар В.А., Волощук В.М., Болла Калман, Ланко Ференц, Подтереба А.И.
Использование премиксов фирмы «Агрофид» в откорме свиней

Учитывая, что основное количество свиноголовья в хозяйствах предназначены для откорма и потребляют основную массу корма, вопросам кормления, сбалансированности рационов, питательности и полноценности комбикорма необходимо уделять особое внимание. Проявляя беспокойство о качестве и экологической безопасности произведенной продукции свиньи предприятия «Агропрайм Холдинг» потребляют только качественные корма, которые не содержат излишек минеральных удобрений и пестицидов, а приготовленные комбикорма не содержат биологически-активных стимуляторов. Для выбора оптимального рецепта комбикорма и балансирующего премикса было поставлено три группы однотипного поголовья. Первая (контрольная) группа получала комбикорм, которым кормили свиней в течение последнего года, вторая группа получала комбикорм изготовленный по рецепту фирмы «М», третья группа получала комбикорм приготовленный по рецепту фирмы «АгроFeed». Анализ полученных данных показал, что среднесуточные привесы за период откорма был максимальным во второй опытной группе и составил 885 г, что

было выше от показателей контрольной группы на 4,3%. Конверсия корма также была самой высокой и составляла 2.5 к.е./кг прироста.

Период откорма животных второй опытной группы составлял 91 день и был меньше на 5 дней от контрольной группы и на 6 дней от периода откорма первой опытной группы. Самый низкий показатель суммарных затрат корма был во второй опытной группе и составил 120,1 т., что было меньше на 10,5% от затрат корма в контрольной группе. Затраты корма за период проведения опыта в первой опытной группе превышали на 7,5% затраты корма в контрольной группе. Наилучшие результаты были получены при откорме свиней комбикормами, приготовленными по рецептам фирмы «AgroFeed». Таким образом, для получения максимального экономического эффекта при производстве продукции свиноводства необходимо внимательно подбирать структуру рационов и балансирующий премикс учитывая при этом стоимость кормовых ингредиентов, стоимость балансирующих добавок, соответствие питательности комбикорма физиологической потребности животных и полученных среднесуточных привесов. Основным критерием соответствия должна быть только производственная проверка в условиях конкретного хозяйства и наличной кормовой базы.

Ключевые слова: откорм, комбикорм, премикс, Агрофид, интенсивность роста, экономический эффект.

Lymar V.O., Voloshchuk V.M., Bolla Kalman, Lanko Ferents, Pidtereba O.I.
Using premixes of the firm “AgroFeed” at fattening pigs

So long as the basic number of pigs' live-stock in enterprises are intend for fattening and consume basic mass of feed-stuff, so it is necessary to grant especial attention to the questions of feeding, balanced diets and nutritiousness and full value of combined feed-stuff. Thinking about quality and ecological safety of manufactured products, pigs of the enterprise “Agropraim Holding” were fed only by quality feed-stuffs, which don't contain the surplus number of mineral fertilizers and pesticides and also prepared combined feed-stuffs don't contain the biological active stimulators. To choose the optimal recipe of combined feed-stuff and the balance premix it has been used three groups of one-type live-stock. The first (control) group received combined feed-stuff, which was given to pigs during last year, the second group received combined feed-stuff, which was made by the recipe of firm “M”, the third group received combined feed-stuff, which made by the recipes of firm “AgroFeed”.

The analysis of obtained data showed that average daily gain during the fattening period was maximum in the second experimental group and had 885g, which was higher from indexes of the control group on 4.3%. The conversion of feed-stuff was also the highest and consist of 2.5 f.u./kg of a gain.

The period of fattening animals of the second experimental group continued during 91 days and was less on 5 days from the control one and on 6 days from the period of fattening of the first experimental group. The lowest index of total expenditures of feed-stuff was in the second experimental group and consist of 120.1 t, that was less on 10.5 % from expenditures of feed-stuff in the control group. Expenditures of feed-stuff during the period of the experiment in the first experimental group exceeded expenditures of feed-stuff in the control group on 7.5%. The best results were obtained at fattening pigs by combined feed-stuff made by recipes of the firm “AgroFeed”. Thus, for receiving the maximum economic effect at production of pig breeding products it is necessary to choose attentively the structure of diets and balance premix taking into consideration the cost of feed ingredients, the cost of balance additives, the

accordance of nutritiousness of combined feed-stuff to physiological need of animals and received average daily gains. The basic criteria for accordance it should be only the production examination under conditions of concrete enterprise and presented feed base.

Key words: fattening, combined feed-stuff, premix, AgroFeed, intensity of growth, economic effect.

УДК 636.4.084/4.087

ОСОБЛИВОСТІ РОЗРАХУНКУ РАЦІОНІВ ДЛЯ ТВАРИН РІЗНОГО НАПРЯМУ ПРОДУКТИВНОСТІ ЗАЛЕЖНО ВІД ДОВІДНИКА ПОЖИВНОСТІ КОРМУ ТА НОРМИ ПОТРЕБИ

Волошук В.М., доктор сільськогосподарських наук
Інститут свинарства і агропромислового виробництва НААН
Полтава, Шведська Могила, 1, 36013
pigbreeding@ukr.net

Цибенко В.Г., кандидат сільськогосподарських наук
ДП «ДГ ім. Декабристів» Інституту свинарства і АПВ НААН
Полтавська обл., Миргородський р-н, с. Декабристів
dpgdekabristiv@gmail.com

Підтереба О.І., кандидат біологічних наук
Інститут свинарства і агропромислового виробництва НААН
Полтава, Шведська Могила, 1, 36013
O.Pidtereba@gmail.com

У статті наводяться дані по оцінці раціону виконаній за даними різних довідників поживності корму. За допомогою комп'ютерної програми було промодельовано вірогідні зміни інтенсивності росту відгодівельного поголів'я залежно від балансу показників норми потреби тварин різного напрямку продуктивності та даними розрахунку поживності корму за різними довідниками. Відповідність раціону до норми потреби тварин кожного напрямку продуктивності оцінювалась згідно норм годівлі м'ясо-сальних, сальних, м'ясних свиней та усереднених норм потреби.

Аналіз раціону показує, що за даними різних довідників добова поживність корму для відгодівельного поголів'я масою 70-80 кг змінювалась у межах 3,74... 3,85 к.од., а поживність 1 кг корму – 1,15..1.18 к.од. Розрахункова поживність 1 кг корму відрізняється на 9..38%, за вмістом макроелементів на 16..43% а за вмістом мікроелементів на 17..68 відсотка.

Аналіз балансу поживної цінності раціону відносно норми фізіологічної потреби тварин вказує на перевищення одних показників та нестачу інших незалежно від даних довідників поживності корму. Отже раціон з одним і тим же складом не може бути однаково прийнятним для тварин різного напрямку продуктивності незалежно від того, за яким довідником поживності корму він визначався. Оскільки розрахункова окупність корму, як і рівень вірогідних середньодобових приростів, досить сильно варіюють, необхідно розробляти раціони для кожної технологічної групи з урахуванням напрямку продуктивності тварин, а не застосовувати раціони одного складу для всіх технологічних груп. Співставляючи розрахункові середньодобові прирости з реально отриманими у господарстві при відгодівлі свиней великої білої та миргородської породи най-